

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessim-Octavum De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter matrimonium nullum ex defectu veri consensus sit ratificandum.
§. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

§. I.

Qualiter matrimonium nullum ex defectu veri consensu sit ratificandum?

- 1 Plures consentent fidei consentientem obligatum esse verè contrahere.
- 2 Oppositum probabilitate non caret.
- 3 Si tui fidei consensu indicia præbuerit, non es obligatus contrahere. Non est tamen indicium dispar conditio contrahentium.
- 4 Ratione damni quod semper imminet tenetur fidei consentiens contrahere.
- 5 Ex vi contractus non videtur ab hac obligatione te esse immunitum.
- 6 Plures affirmant coniugem verè consentientem non teneri renouare consensum.
- 7 Probabilius est obligatum esse.
- 8 Quæ dicta sunt de fidei consensu, dicenda sunt de consensu extorto per metum.

1 Pluribus placet fidei consentientem obligatum esse ex vi contractus ad verum consensum præstandum, tum ex virtute fidelitatis, quæ obligat traditionem externam præstare veram, & non fictam, si enim ex promissione de futuro nascitur obligatio verum efficiendi, quod promittitur, sic ex traditione, seu assertione præsentis nascitur obligatio reddendi verum quod assertum, cum ergo asserat, ego te accipio in meam uxorem, tenetur eam verè, & ex animo accipere, tum ex virtute iustitiæ, qua vnicuique suum ius reddendum est, at coniugi verè consentienti debetur verus consensus, vt sic æqualitas seruetur in contractu, ergo quousque fidei consentiens verè consentiat, prædictis obligationibus non satisfaciatur. Præterea omnes Doctores fatentur, si ex hac fictione aliquid damnum coniugi verè contrahenti proueniat, obligatum esse ad illius reparationem, vt potè quod iniuste datum est: at semper ex hac fictione damnum prouenit coniugi verè contrahenti, quod per se nulla alia via nisi matrimonium contrahendo reparari potest. Quippè cogitur coniux verè consentiens vel Religionem intrare, vel semper inuptam manere. cum ab Ecclesia nunquam creditum sit fidei alterum consensisse, tamen ante contractum protestationem fidei consentiens faceret; prudenter namque contrario facto iudicaret à protestatione recessisse. Tenetur ergo verè contrahere, vt huic damno, quod à prædicta fictione inseparabile est satisfaciatur. Atque ita docent Ioann. Maior. in 4. disp. 27. q. 1. Petr. de Soto lect. 3. de matr. §. primum. Petr. de Ledesim. q. 4. art. 4. dub. 1. §. in hac difficultate. Petr. Gregor. lib. 9. synagoga. c. 5. n. 6. Basil. Ponce, lib. 2. de matr. c. 5. n. 5.

2 Cæterum etsi prædicta sententia tenenda, & consulenda sit, opposita tamen probabilitate non caret, vt immerito Petr. de Ledesim. & Basil. censent. Satis enim est quod eam reputauerint probabilem Victor in sum. num. 252. & alij quos refert Petr. de Ledesim. eamque expressè tenuerint Martin. de Ledesim. 2. p. 4. q. 47. art. 4. Sanch. lib. 1. de matr. disp. 1. n. 5. Gaspar Hurtado disp. 3. difficult. 9. in fine. num. 35. Gutierrez de matr. c. 4. n. 14. & alij. Præterquam quod non est ratione probabilis, vt videbimus desinitura.

3 Vt igitur certa ab incertis separemus, ascendendum est, si fidei contrahas matrimonium, & tui fidei consensu indicia præbeas, quibus prudenter præsumi potest coniux fictionem cognouisse, eo casu obligandus non es contrahere, vt rectè aduertit Sanch. dicta disp. 1. n. 8. & conuenit Basil. dicto c. 5. num. 3. & 8. quia tunc cessat fidei, & deceptio, vt potè a coniuge cognita, neque eo posito tu coniugem decipis, sed ipsa se decipit. Ex eo autem quod disparis conditionis existas, etsi Thom. Sanch. d. disp. 1. n. 8. censeat esse sufficiens indicium, vt coniux præsumere possit fictionem in consensu adesse, oppositum longè verius existimo. Cum enim sæpe viri nobiles cum ignobilibus, diuites cum pauperibus cæco amore ducti copulentur, quare coniux ignobilis, vel pauper prudenter præsumere non poterit id ipsum secum contingere? Aliàs si dispar inter contrahentes conditio signum fictionis esset, semper matrimonium contractum inter dispares esset, vt nullum iudicandum, vt potè cui deficit verus consensus, quod falsissimum est.

4 Secundo dico ratione damni, quod semper infertur coniugi ex prædicta fictione, quodque alià viâ quam contrahendo matrimonium reparari non potest, obligatus es contrahere, sic docet expressè Thom. Sanch. dicta disp. 1. n. 5. Et conuincitur ratione vltima pro prima sententia allata. Quippè regulariter coniux patitur in fama detrimentum, ob cuius causam alteri nubere non poterit. Neque id permittitur ab Ecclesia, eo quod censetur matrimonium legitime contractum esse, vt probatum est.

5 Secluis his, & similibus damnis ex vi contractus non videtur improbabile te obligatum non esse ad de quo conua-

hendum. Fateor namque te obligatum esse, tum ex fidelitate, tum ex iustitia cum contrahis, verè contrahere, peccatæque mortaliter in te tam graui ea deceptio vtentem, quod solum probant fundamenta num. 1. adducta. Nego tamen ex ea fictione secluis damnis aliquam tibi subesse satisfaciendi, & de nouo contrahendi obligationem, siquidem neque retines, neque acceptasti traditionem coniugis, sed per se æque ipsa libera est, ac si nullus contractus factus esset. Ex quo ergo capite præter damnus obligari potes ad contrahendum? certè ex nullo; aliàs si solum ex vi contractus nascetur obligatio tollendi deceptionem, & verum consensum præstandi, qui Religionem fidei proficeretur obligatus esset verè, & ex animo profiteri, quod communiter Doctores negant apud Nauarr. in c. statutus. 19. q. 3. n. 73. Sotum lib. 7. de iustit. q. 1. art. 2. versan. vers. Angles Florib. 2. p. 9. 1. de voto art. 1. difficult. 4. Henric. lib. 1. de matr. cap. 1. n. 3. in fine. Aragon. 2. 2. q. 88. art. 1. in initio. Man. 2. 1. sum. c. 92. num. 5. & diximus tract. 1. 6. de statu religioso, vbi de ratificatione professionis irritæ.

Posito te obligatum esse saltem ex damno coniugi illato ad verum consensum præstandum, superest dicendum qualiter illum præstare debeas? Neque dubium esse debet te obligatum esse exterius consensum internum manifestare alteri coniugi, aliàs matrimonium, quod sensibile signum est non perferretur, vt rectè aduertit Sanch. lib. 2. disp. 32. num. 11. aduertit Coninch. disp. 24. dub. 10. n. 94. Basil. Ponce. lib. 4. c. 24. n. 3. & 8. Gaspar Hurtado disp. 3. difficult. 9. num. 31. Difficultas in eo tantum versatur, an cum de nouo consensu, & fictionem tollis, debeat alter coniux qui ex animo consentit de nouo consentite, vel sufficiat prædictus consensus præteritus moraliter permanens? Affirmant illum consensum præteritum sufficientem esse Hostiens. in c. dilectus de Sponsalibus. verbo contrario. Ioan. Andr. ibi. num. 7. Ancharran. num. 3. Alexand. de Neou. n. 18. Syluest. verb. Matrimonium. 8. q. 2. dicto 6. Nauarr. sum. c. 22. num. 80. Sanch. lib. 1. disp. 32. num. 9. Coninch. disp. 24. dub. 10. num. 55. & 90. Mouentur, quia ad matrimonium opus non est, vt vtriusque consensus actualiter existat, sufficit illius moralis existentia, sicut in aliis contractibus: at coniux qui verè consentit, censetur in suo consensu moraliter persistere, siquidem se vt verum coniugem tractat, ergo cum tu de nouo consensu apponis quiddam matrimonio deficiat. Nihil ergo amplius petendum est. Hinc infert Sanch. non esse tibi opus certiore coniugem facere de nullitate matrimonij, quia hæc notitia solum desiderari poterat, vt ipsa renouaret consensum.

Cæterum longè verius existimo vtriusque consensum renouandum esse. Moueor: quia consensus coniugis ex animo consentientis non perferatur moraliter, eo quod tantum consentit tacite, vel expressè quousque tu verè, vel fidei consensum præstiteris, eo enim præstito consensu, & matrimonio apparet celebrato, cessat illius consensus, neque vltra tenetur prorogari. Nam esto postmodum te vt coniugem tractet, non est quia primus consensus perseveret, sed quia perseverat in eius opinione ius ex primo consensu præterito acquiritum. Quod manifestè conuincitur, nam etsi coniuges verum consensum præstantes, postmodum contracto matrimonio dissentiant eorum dissensus non officit quominus se vt coniuges tractent, ergo ille tractatus non est signum, neque effectus actualis consensus, sed præteriti. Sed concessio gratis alterum coniugem in priori consensu perseverare, ille prior consensus nunquam potest matrimonium constituere, quia ille consensus nullus fuit, eo quod fuerit acceptatio tui corporis abique tua voluntate traditi, & sui traditio, quam tu non acceptasti. Et deinde processit ex errore persone, quam esse habilem putasti, cum tamen iure naturæ ob defectum voluntatis inhabilis extiterit. Nunquam ergo talis consensus quantumcumque perseveret matrimonium constituere potest. Quod enim à principio nullum est tractu temporis non conualescit. Ergo necessarium est, vt simul cum tuo consensu nouiter præstito alter de nouo consentiat, aliàs nunquam matrimonium, quod ex vtriusque consensu consensu coalescit perfici poterit. Acque ita docent Felin. cap. ex parte de Rescript. num. 11. ampliat. 4. Palacios in 2. d. 27. disp. 1. post princ. Bartholom. à Ledesim. de matr. dub. 19. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. num. 16. in fine. Basil. Ponce. lib. 4. cap. 24. num. 2. Paul. Comitoli. lib. 1. respons. moral. quasi. 12. vbi refert sic Clementem VIII. declarasse. Gaspar Hurtado disp. 3. de matr. difficult. 9. num. 31. Hinc inferendum est corollarium oppositum ei, quod prior sententia inuultu scilicet opus esse coniugem certiore facere de nullitate matrimonij, vt sic possit nouum præstare consensum; aliàs semper censetur priori consensui persistere, operari; ex præsumptio illius valore, vt latius §. sequenti dicemus, & tradunt Lessius, Basil. Hurtado, Comitoli & alij.

Quæ dicta sunt de fidei consensu dicenda sunt de consensu extorto per metum cadentem in constantem virum, siquidem iure positio æquè nullum reddit consensum, ac spectato iure naturali illum reddit fictio, vt nosarunt Lessius, Basil. Sanch. & alij Doctores locis allegatis.